

Opisovanje celotnih zbirk

Kaj je opisovanje zbirk?

Opisovanje zbirk je opisovanje skupine posameznih predmetov. Gre lahko za:

- splošen opis zbirke,
- z zbirko povezane ključne besede,
- ljudi in kraje, ki so povezani z zbirko,
- umestitev zbirke v časovni okvir,
- podatek o tem, kje se zbirka nahaja,
- nizanje ključnih poudarkov o zbirki.

Kaj je *zbirka predmetov*?

Zbirka pomeni urejeno skupino posameznih predmetov oziroma gradiv. Sestavljena je lahko iz poljubnega števila enot, ki po kakršnemkoli ključu sodijo skupaj in so prisotni v različnih oblikah (tako v fizični kot v digitalni). V muzejih so predmeti v zbirke največkrat razporejeni po tipu, lokaciji, časovnem obdobju, mediju ali tehniki izdelave, po prvotnem lastniku / donatorju zbirke.

Kdaj nam opisovanje zbirk koristi?

Opisovanje zbirk je prikladno v več primerih:

Upravljanje z gradivom

Opis zbirke je lahko dragoceno dopolnilo k posameznim opisom muzejskih predmetov. Verjetno je ena največjih prednosti ta, da omogoča (čeprav na poenostavljen način) muzeju uporaben in celosten pregled nad vsemi predmeti v njegovi oskrbi. Še posebej koristen je za zagotavljanje preglednosti nad skupinami še neinventariziranega gradiva.

V primerjavi z opisovanjem in obdelavo vsakega posameznega predmeta je opis zbirke izveden v relativno kratkem času. Posamezno zbirko lahko sestavlja tudi več sto (ali tisoč) posameznih predmetov. Ta dokaj hitra metoda opisovanja predmetov v oskrbi muzeja lahko tako zagotovi lažje upravljanje s podatki o zbirkah in s tem boljše načrtovanje prioritet pri pridobivanju novih predmetov, konservatorskih posegov, opisovanja posameznih predmetov ipd., in tako služi kot uporabno orodje za upravljanje z gradivom.

Izboljšanje dostopnosti

Opisi zbirk so lahko v pomoč tudi uporabnikom. Pregled opisov zbirk jim omogoči hiter vpogled v to, kaj hrani muzej in tako se seznanijo z obstojem zbirk, ki bi utegnile vsebovati zanje zanimive vire. To ni le dosti hitreje, kot pregledovanje seznamov posameznih predmetov, temveč ponuja tudi dosti več možnosti, da bodo uporabniki znotraj teh zbirk naleteli na dodatne relevantne vire in podatke.

Če imajo muzeji na spletu javni dostop do podatkovne baze opisov posameznih predmetov, jim prav opisi zbirk zagotavljajo ključno orodje za iskalnike, ki ne iščejo predmetov v podatkovnih bazah znotraj spletnih strani. Opise zbirk lahko kreiramo kot samostojne spletne strani, kjer nanje naletijo iskalci in tako usmerijo uporabnika na podatkovno bazo predmetov znotraj strani.

Sodelovanje med ustanovami

Vse večji pomen se v različnih projektih daje partnerstvu in povezovanju ustanov (ne le muzejev, temveč tudi arhivov in knjižnic), saj je prav s povezovanjem dosti lažje priti do sredstev. Pri tem imajo opisi zbirk potencial pri zagotavljanju podpore pri iskanju virov med domenami. Če na primer, uporabljamo tako meddomensko orodje, lahko uporabnik poišče v lokalnem muzeju zbirko izkopane rimske keramike, v bližnji knjižnici pregleda na to nanašajočo se literaturo, v pokrajinskem arhivu pa poišče še zemljevide istega območja skozi čas. Na tak način se ustvarjajo povezave med gradivom, ki bi sicer ostale skrite. Primerjanje opisov zbirk lahko igra pomembno vlogo pri mapiranju zbirk na določenem območju in tudi pri iskanju primernih partnerjev za evropske in druge vire financiranja.

Interoperabilnost

Interoperabilnost lahko v tem primeru opišemo kot zmožnost sistemov, ki vsebujejo opise zbirk, da si povsem nemoteno med seboj pošiljajo in prejemajo podatke. Za medinstitucionalno povezane domene je pri opisovanju zbirk za uspešno delovanje nujna uporaba standardov. Iniciative na tem področju prinašajo dosti višjo raven delovanja ustanov in medsebojnega povezovanja, kar se vidi na portalih v Sloveniji in tudi širše, kot je na primer Europeana, vseevropski kulturni portal. Pri tem se določi osnovni nabor in imena polj, katerih pomen je vsem razumljiv.

Prevod in priredba: Barbara Sosič, Slovenski etnografski muzej, 2015.